

บ้านศิลปิน ร.๕

วันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๐

เรียน มร. เบียร์ตัน ผู้แทนมูลนิธิเอเซีย กรุงเทพฯ

ข้าพเจ้าขอเสนอรายงานการประชุมวิชาการดนตรีนานาชาติ (International Music Congress) ซึ่งองค์การยูเนสโกจัดขึ้น ณ กรุงปารีส เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๐ ข้าพเจ้า ในฐานะผู้แทนจากประเทศไทยและในฐานะที่เป็นกรรมการบริหารของสภาการดนตรีแห่งประเทศไทย (Regional Music Council of Southeast Asia) ได้รับเชิญไปร่วมประชุม ซึ่งมูลนิธิเอเซีย, โดยท่านมีส่วนช่วยเหลือให้ค่าใช้จ่ายการเดินทางแก่ข้าพเจ้า ทั้งนี้ถือว่าเป็นพระคุณอย่างสูง ซึ่งเป็นประโยชน์ไม่เพียงแต่ตัวข้าพเจ้าเท่านั้น แต่หากเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมด้วย.

การประชุมวิชาการดนตรีนานาชาติขององค์การยูเนสโกครั้งนี้ นับว่าเป็นครั้งสำคัญครั้งหนึ่งของโลก โดยที่ผู้ได้รับเชิญแต่ละคนเป็นผู้เชี่ยวชาญการดนตรีของประเทศต่าง ๆ จากทวีปยุโรป, อเมริกา, เอเชีย, แอฟริกา ฯลฯ มีผู้เข้าร่วมทั้งสิ้น รวมทั้งผู้สังเกตการณ์ด้วยประมาณ ๒๐๐ คน รายงานผู้เข้าร่วมประชุมพร้อมทั้งหัวข้อและหลักการเกี่ยวกับระเบียบวาระการประชุม ข้าพเจ้าได้แนบมาพร้อมนี้ด้วยแล้ว.

เริ่มประชุมตั้งแต่วันที่ ๒๔ ตุลาคม จนถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม โดยมีเจ้าหน้าที่ผู้ใหญ่อของรัฐบาลฝรั่งเศส, เจ้าหน้าที่ขององค์การยูเนสโกและเจ้าหน้าที่ของสภาการดนตรีแห่งโลกเป็นประธานในวันเปิดประชุม สำหรับเนื้อหาของการประชุมนั้นเกี่ยวกับหลักวิชาและทฤษฎีของดนตรีสากลเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้นก็เกี่ยวกับการเปรียบเทียบระหว่างดนตรีสากลกับดนตรีประจำชาติต่าง ๆ เพื่อเรียนรู้และค้นคว้าให้เข้าใจยิ่งขึ้น และเพื่อศึกษาให้เข้าใจในคุณลักษณะพิเศษของดนตรีประจำชาติของแต่ละชาติอันมีความแตกต่างกันอยู่ในแง่ของศิลปะ ที่ประชุมได้จัดให้ผู้แทนของชาติต่าง ๆ ถัดเปลี่ยนกันนั่งในคณะกรรมการ เพื่อพูดแสดงความคิดเห็นและถกเถียงกันอย่างอิสระ ข้าพเจ้าได้รับแต่งตั้งให้อยู่ในคณะกรรมการ ๒ วัน คือวันที่ ๒๔ และ ๒๕ ตุลาคม และข้าพเจ้าได้อภิปรายเกี่ยวกับหลักทั่ว ๆ ไปของดนตรีไทยโดยอภิปรายเปรียบเทียบหลักวิชาดนตรีสากล พร้อมทั้งแสดงตัวอย่างประกอบโดยใช้เพลงซึ่งจัดเสียงวงดนตรีของไทยประกอบคำอธิบาย ปรากฏผลเป็นที่สนใจแก่ที่ประชุมเป็นอันมาก มีหลายคนได้พูดกับข้าพเจ้าว่า เพิ่งเข้าใจหลักการของดนตรีไทยในครั้งนี้อเอง บางคนได้เคยฟังดนตรีไทยมาบ้างแต่ก่อน ก็ไม่สู้เข้าใจอะไรนัก คอเมื่อได้ฟังข้าพเจ้าอธิบายเปรียบเทียบกับดนตรีสากลครั้งนี้จึงเข้าใจและเข้าใจถึงรสของดนตรีไทยได้ดียิ่งขึ้น ข้าพเจ้าได้แนบสำเนาหัวข้ออภิปรายมาด้วยแล้ว ๑ ฉบับ.

ตลอดระยะเวลาการประชุมได้มีการแสดงดนตรี (Concert) โดยนักดนตรีและวงดนตรีขึ้นเยี่ยมจากประเทศต่าง ๆ แสดงผลัดเปลี่ยนกันทุกคน ทั้งนี้เป็นโอกาสที่ดียิ่งสำหรับนักดนตรีที่ไปประชุม เพราะเป็นโอกาสพิเศษที่หาได้ยากในอันที่จะได้ฟังและชมการ-

แสดงดนตรีเจ้านี้ในประเทศอื่น ๆ นับว่าองค์การยูเนสโกได้จัดให้ได้รับประโยชน์เป็นอย่าง
ดีที่สุด อนึ่ง ในคืนวันที่ ๒๒ ตุลาคมก็จัดให้เป็นคืนสำหรับการแสดงดนตรีจากประเทศตะวันออก
ออก โดยผู้แทนจากประเทศตะวันออกแสดงดนตรีประจำชาติของตน โดยเฉพาะสำหรับ
ประเทศไทย ข้าพเจ้าได้แสดงการ เณรระนาถ ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีพื้นบ้านของไทย และโดย
ที่ภรรยาข้าพเจ้าได้ติดตามไปครั้งนี้ด้วย ข้าพเจ้าจึงขอให้ช่วยร่วมในการแสดง โดยร้อง
เพลงไทยประกอบไปกับการ เณรระนาถของข้าพเจ้า จึงทำให้บรรณาสคริกรวันยิ่งขึ้น
เมื่อจบการแสดง ปรากฏว่าผู้ชมพอใจเป็นอย่างยิ่ง

ข้าพเจ้าขอเรียนว่า การประชุมดนตรีนานาชาติ ขององค์การยูเนสโกครั้งนี้
ได้ผลดีอย่างยอดเยี่ยม ผู้ที่ไม่ร่วมประชุมทุกคน ก็พอใจ เพราะได้รับความรู้และความชัดเจน
กว้างขวางยิ่งขึ้น นักดนตรีจากตะวันตกและตะวันออกได้มาแลกเปลี่ยนความรู้ความึกเห็น
กัน ทำให้เข้าใจในศิลปของตนและกันดีขึ้นกว่าเดิมเป็นอันมาก ตามความเห็นของข้าพเจ้า
ใคร่ขอเรียนว่า "การดนตรีของแต่ละชาติในโลก ย่อมมีคุณลักษณะพิเศษทางศิลปด้วยกันทั้ง
สิ้น ถ้าสามารถเรียนรู้ให้เข้าใจ ก็จะเข้าใจรสและรสนิยมในดนตรีของชาตินั้น ๆ ได้"
ด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้ากล้ากล่าวได้ว่า ภาษาดนตรีได้เปรียบกว่าภาษาพูดของคน เพราะเหตุว่า
เท่านั้นที่มีเรื่อชาติต่างกันนั้นอาจมีโน้ตโน้ตหรือท่วงทำนองกันได้ หากเข้าใจดนตรีของตนและกัน
แม้จะพูดภาษาอื่นไม่รู้เรื่อง และดนตรีก็เป็นสื่ออย่างหนึ่งที่จะทำให้แต่ละชาติมีความเข้าใจและ
ความเข้าใจในกันและกันได้เป็นอย่างดี.

อนึ่ง เป็นที่น่ายินดีที่มติของที่ประชุมเห็นพ้องต้องกันว่า ดนตรีประจำชาติ
ของแต่ละชาตินั้นควรได้รับการบำรุงรักษาไว้ให้สืบลักษณะเดิม ไม่ควรมีการ เปลี่ยนแปลง
ดัดแปลงหรือการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด อันเป็นเหตุให้ลักษณะดั้งเดิมต้องผิดเพี้ยนปร
รูปไป ทั้งนี้ เพื่อรักษาคุณค่าในทางประวัติศาสตร์ และเพื่อดำรงคุณลักษณะพิเศษของดนตรี
ประจำชาติแต่ละชาติไว้ เพื่อประโยชน์ของชาตินั้นเอง และเพื่อนานาชาติอันเป็นส่วนรวม
ของโลกอีกด้วย.

สำหรับเรื่องนี้ ข้าพเจ้าสนใจเป็นพิเศษ เพราะข้าพเจ้าเองก็กำลังพยายาม
อยู่อย่างเต็มความสามารถที่จะทะนุบำรุงและรักษาดนตรีประจำชาติของไทยให้คงไว้ด้วยดี
เพราะมีเหตุผลที่ควร เป็นห่วงว่าจะร่อยหรอหรือสูญหายไปเรื่อย ๆ เท่าที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน
นับว่าอยู่ในระยะเลือน เพราะสภาพของดนตรีไทยขณะนี้คล้ายกับสมัยบิดาของข้าพเจ้าเป็นอัน
มาก ข้าพเจ้าจึงถือโอกาสปรึกษาหารือเป็นส่วนตัวกับ มร. แจ็ค บอรูนอฟ (Mr. Jack Bor-
noff Executive Secretary International Music Council) ในตอนหลังจากการ
ประชุมอีกหลายครั้ง มร. บอรูนอฟเองก็เห็นเป็นเรื่องสำคัญมาก ทั้งเรื่องนี้ก็เป็นที่มาที่โดย
ตรงของสภาการดนตรีแห่งโลก มร. บอรูนอฟทราบว่า ในเมืองไทยนั้นแม้การดนตรีสากล
ก็ยังล้าหลังอยู่มาก จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือและแก้ไขให้ดีขึ้น เพื่อประโยชน์ของ
ชาติและเยาวชนของไทยด้วย มร. บอรูนอฟ จึงเชิญเจ้าหน้าที่ยูเนสโกไทย ซึ่งเมื่อสิบปี
อภัย จันทรวินม เป็นหัวหน้ามาพบกันพร้อม ๆ กับข้าพเจ้าเพื่อปรึกษาหารือเรื่องนี้กันโดยตรง

แสดงดนตรีเจนนีในประเทศอื่น ๆ นับว่าองค์การยูเนสโกได้จัดให้ได้รับประโยชน์เป็นอย่าง
ดีที่สุด หนึ่ง ในคืนวันที่ ๒๒ ตุลาคมก็จัดให้เป็นคืนสำหรับการแสดงดนตรีจากประเทศตะวันออก
ออก โดยผู้แทนจากประเทศตะวันออกแสดงดนตรีประจำชาติของตน โดยเฉพาะสำหรับ
ประเทศไทย ข้าพเจ้าได้แสดงการ เณรระนาค ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีพื้นบ้านของไทย และโดย
ที่ภรรยาข้าพเจ้าได้ติดตามไปครั้งนี้ด้วย ข้าพเจ้าจึงขอให้ช่วยร่วมในการแสดง โดยร้อง
เพลงไทยประกอบไปกับการ เณรระนาคของข้าพเจ้า จึงทำให้บรรณาสคริกรวันยิ่งขึ้น
เมื่อจบการแสดง ปรากฏว่าผู้ชมพอใจเป็นอย่างยิ่ง

ข้าพเจ้าขอเรียนว่า การประชุมดนตรีนานาชาติ ขององค์การยูเนสโกครั้งนี้
ได้ผลดีอย่างยอดเยี่ยม ผู้ที่ไม่ร่วมประชุมทุกคน ก็พอใจ เพราะได้รับความรู้และความชัดเจน
กว้างขวางยิ่งขึ้น นักดนตรีจากตะวันตกและตะวันออกได้มาแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น
กัน ทำให้เข้าใจในศิลปของกันและกันดีขึ้นกว่าเดิมเป็นอันมาก ตามความเห็นของข้าพเจ้า
ใคร่ขอเรียนว่า "การดนตรีของแต่ละชาติในโลก ย่อมมีคุณค่ากันและพิเศษทางศิลปะด้วยกันทั้ง
สิ้น ถ้าสามารถเรียนรู้ให้เข้าใจ ก็จะเข้าใจรสและรสนิยมในดนตรีของชาตินั้น ๆ ได้"
ด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้ากล้ากล่าวได้ว่า ภาษาดนตรีได้เปรียบกว่าภาษาพูดของคน เพราะเหตุว่า
เท่านั้นที่มีเรื่องราวต่างกันนั้นอาจมีโน้ตดนตรีหรือท่วงทำนองกันได้ หากเข้าใจดนตรีของกันและกัน
แม้จะพูดภาษาอื่นไม่รู้เรื่อง และดนตรีก็เป็นสื่ออย่างหนึ่งที่จะทำให้แต่ละชาติมีความเข้าใจและ
ความเข้าใจในกันและกันได้เป็นอย่างดี.

อนึ่ง เป็นที่น่ายินดีที่มติของที่ประชุมเห็นพ้องต้องกันว่า ดนตรีประจำชาติ
ของแต่ละชาตินั้นควรได้รับการบำรุงรักษาไว้ให้สืบลักษณะเดิม ไม่ควรมีการ เปลี่ยนแปลง
ดัดแปลงหรือการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด อันเป็นเหตุให้ลักษณะดั้งเดิมต้องผิดเพี้ยนปร
รูปไป ทั้งนี้ เพื่อรักษาคุณค่าในทางประวัติศาสตร์ และเพื่อดำรงคุณค่าลักษณะพิเศษของดนตรี
ประจำชาติแต่ละชาติไว้ เพื่อประโยชน์ของชาตินั้นเอง และเพื่อนานาชาติอันเป็นส่วนรวม
ของโลกอีกด้วย.

สำหรับเรื่องนี้ ข้าพเจ้าสนใจเป็นพิเศษ เพราะข้าพเจ้าเองก็กำลังพยายาม
อยู่อย่างเต็มความสามารถที่จะทะนุบำรุงและรักษาดนตรีประจำชาติของไทยให้คงไว้ด้วยดี
เพราะมีเหตุผลที่ควร เป็นห่วงว่าจะร่อยหรอหรือสูญหายไปเรื่อย ๆ เท่าที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน
นับว่าอยู่ในระยะเลือน เพราะสภาพของดนตรีไทยขณะนี้คล้ายกับสมัยโบราณของข้าพเจ้าเป็นอัน
มาก ข้าพเจ้าจึงถือโอกาสปรึกษาหารือเป็นส่วนตัวกับ มร. แจ็ค บอรูนอฟ (Mr. Jack Bor-
noff Executive Secretary International Music Council) ในตอนหลังจากการ
ประชุมอีกหลายครั้ง มร. บอรูนอฟเองก็เห็นเป็นเรื่องสำคัญมาก ทั้งเรื่องนี้ก็เป็นที่มาที่โดย
ตรงของสภาการดนตรีแห่งโลก มร. บอรูนอฟทราบว่า ในเมืองไทยนั้นแม้การดนตรีสากล
ก็ยังล้าหลังอยู่มาก จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือและแก้ไขให้ดีขึ้น เพื่อประโยชน์ของ
ชาติและเยาวชนของไทยด้วย มร. บอรูนอฟ จึงเชิญเจ้าหน้าที่ยูเนสโกไทย ซึ่งเมื่อสิบปี
อภัย จันทรวินม เป็นหัวหน้ามาพบกันพร้อม ๆ กับข้าพเจ้าเพื่อปรึกษาหารือเรื่องนี้กันโดยตรง

อันเป็นบุคคลที่มูลนิธิเอเซียทำให้แก่ประเทศไทยตลอดมา ข้าพเจ้าจึงถือว่าจะต้องรายงาน
ให้ท่านทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานอันข้าพเจ้าได้รับมอบหมายมานี้ทุกกระยะไป สุดท้ายนี้
ข้าพเจ้าหวังว่าท่านคงยินดีที่ได้ทราบผลงานอันสำเร็จมาด้วยดีซึ่งท่านได้มีส่วนช่วยเหลืออยู่
เป็นอย่างมาก.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ประสิทธิ์ คีตปรรณ)

CONSEIL INTERNATIONAL DE LA MUSIQUE
INTERNATIONAL MUSIC COUNCIL
MAISON DE L'UNESCO — 19, Avenue Kléber · PARIS (XVI*)

M. P. SILAPABANLENG

ROYAL THAI EMBASSY

8 Rue GREUZE

Paris, 16^e

Attention:

NAVAL ATTACHÉ DEPT.

